Образецът на частична предварителна оценка на въздействието влиза в сила от 01 януари 2021 г.

| **Частична предварителна оценка на въздействието** | |
|---|---|
| **Институция:**<br>**Министерство на околната среда и водите (МОСВ)** | **Нормативен акт:**<br>Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии. |
| ○ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет | ◉ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:<br>**В оперативната програма на Министерския съвет за периода 1 януари – 30 юни 2025 г.** |
| **Лице за контакт:**<br>Мирослав Калугеров – директор на дирекция „Национална служба за защита на природата“ | **Телефон и ел. поща:**<br>02/940-6158<br>m.kalugerov@moew.government.bg |

**1. Проблем/проблеми за решаване:**

*1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.*

Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии е приета с ПМС № 7 на МС от 8.02.2000 г., обн. в ДВ, бр.13 от 15 февруари 2000 г., на основание законовата делегация на чл. 55 от Закона за защитените територии съгласно, която: „За защитените територии се разработват планове за управление при условия и по ред, определени с наредба, утвърдена от Министерския съвет“. Причините, които налагат изменение и допълнение на Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии са констатациите и препоръките на Сметната палата, изложени в Одитен доклад № 0300100921 за извършен одит „Ефективност при управление на Природен парк „Витоша“.

Прилагането на действащата Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии допуска планове за управление, които да се възлагат и от собствениците, общини, неправителствени организации или сдружение и други, след съгласуване с министъра на околната среда и водите или с оправомощено от него длъжностно лице, без да определя срок, в който може да се реализира такава възможност и кога е приложима. Това води до липсата на своевременно разработване на планове за управление от трети лица, като липсва механизъм за погасяването на това правото при липсата на предприети действия. Както в закона, така и в наредбата, не са определени случаите и крайния срок, в който може да се реализира законовата възможност, допускаща възлагането да се реализира от други организации или институции. Включването на подобна хипотеза в закон силно рефлектира върху ефективното изпълнение на отговорностите на Министерството на околната среда и водите (МОСВ), което действа като съгласуващ орган, а не като отговорен орган за своевременното приемане и актуализиране на плановете за управление. Поставянето на такъв срок е необходимо да гарантира, че МОСВ ще има

необходимото време да предприеме действия за изпълнение на законовите си задължения за възлагане на плана за управление и неговата актуализация и няма да бездейства, в случай, че друга организация или институция не е реализирала своевременно тази възможност. Липсата на изискване и срок за осигуряване на източници за финансиране води до допълнително забавяне на процеса по разработване и приемане на планове за управление. Липсва яснота по отношение на функциите на възложител и изпълнител по отношение на организирането на обществените обсъждания за ПУ на национални, природни паркове и поддържани резервати. В заданието не е включено изискване за остойностяване на предложените мероприятия, програми, дейности и проекти, което създава риск по отношение на регулярното осигуряване на необходимите бюджетни средства за тяхната реализация при изпълнение на плана за управление. Приетите планове не са времево обвързани - няма определени конкретни срокове, по години за изпълнение на мерките, проектите и оперативните задачи. В наредбата липсва изискване за регулярно отчитане на изпълнението на плановете за управление.

Структурата на плановете за управление е еднаква за всички защитени територии, което е нецелесъобразно предвид разликата в изискванията по отношение на управлението на различните категории защитени територии. Посоченото обстоятелство води до утежняване на процесите по разработване на планове за управление на защитените територии от категориите резерват, в които е забранена всякаква човешка дейност. Не са определени институциите и лицата, които имат право да предложат промени в действащи планове за управление.

Съгласно заключенията на Одитния доклад, приет с Решение № 414 от 20.09.2023 г. на Сметна палата са направени следните препоръки към министъра на околната среда и водите: Да се предприемат действия за изменение и допълнение на Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии, като се включат изисквания за времево обвързване на предложените мероприятия , програми, дейности и проекти, включени в плановете за управление на природните паркове, както и тяхното остойностяване; Да се предприемат действия за нормативно регламентиране на краен срок за реализиране на възможността, плановете за управление да се възлагат от други институции и организации, след изтичането на който министърът на околната среда и водите и неговата администрация следва да предприеме действия за тяхното възлагане в разумен срок; Да се създаде необходимата организация за своевременно разработване, одобрение и внасяне за приемане на плановете за управление на природните паркове и тяхното актуализиране и да се възложи извършването на контрол по спазване на изискванията на Закона за защитените територии и Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии във връзка с приемането и актуализирането на плановете на природните паркове; Да се възложат отговорности за провеждане на публични обсъждания на изпълнението на планове за управление; Да се предприемат действия за нормативно изискване за последяване и отчитане на изпълнението / неизпълнението на целите на плана.

*1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).*

Не е възможно проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство.

*1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.*

Действащата нормативна уредба не позволява решаване на посочените проблеми, тъй като в Закона за защитените територии и в Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии, не са определени случаите и крайния срок, в който може да се реализира законовата възможност, допускаща възлагането за разработване на планове за управление да се реализира от други организации и институции. Изискванията по отношение на плановете за управление не включват остойностяване на предложените мероприятия, програми, дейности и проекти. В нормативните актове не е поставено изискване за годишно отчитане на изпълнението на плановете за управление. Няма изискване за определяне на конкретни срокове, по години за изпълнение на мерки, проектите и оперативните задачи. В наредбата липсва изискване за регулярно отчитане на изпълнението на плановете за управление.

Всички изисквания е необходимо да бъдат конкретно дефинирани и посочени в нормативната уредба с оглед съобразяване на административната процедура с тях.

*1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.*

Съгласно чл. 55, ал. 1 от Закона за защитените територии „За защитените територии се разработват планове за управление при условия и по ред, определени с наредба, утвърдена от Министерския съвет“.

*1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?*

Последваща оценка на въздействие не е извършвана.

**2. Цели:**

**Цел:**

С предложения проект за изменение и допълнение на Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии се цели да се постигне ефективно управление на защитените територии, като се уредят реда, условията и сроковете при които се възлагат, приемат и актуализират плановете за управление на защитените територии.

*Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.*

**3. Заинтересовани страни:**

- Министерство на околната среда и водите;
- 15 Регионални инспекции по околна среда и води;
- 3 Дирекции на националните паркове;
- Министерство на земеделието и храните;
- 11 Дирекции на природни паркове;
- Неправителствени организации, с предмет на дейност и цели по опазване на околната среда;
- Собственици и ползватели на земи, горски територии, водни площи и ресурси, попадащи в обхвата на защитените територии;
- Общини в териториалния обхват на които попадат защитени територии;
- Предприемачи в различни области и техните сдружения извършващи или планиращи дейности в защитени територии;
- Изпълнителна агенция по околната среда и водите;
- Агенция по обществени поръчки;
- Комисия за защита на конкуренцията;
- Върховен административен съд.

*Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).*

**4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:**

**4.1. По проблем 1:**

**Вариант 1 „Без действие“: Неразработване на проект на изменение и допълнение на Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии**

**Описание:**

В случай на неразработване и невнасяне в Министерския съвет на проект на Постановление на Министерски съвет за приемане на изменение и допълнение на Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии, ще е налице неизпълнение на препоръки от Одитен доклад № 0300100921 на Сметната палата и препоръки от Инспектората на МОСВ от доклад с изх. № 95-00-480/25.04.2024 г., одобрен от министъра на околната среда и водите.

**Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:**

При вариант „Без действие“ не се очакват положителни социални, икономически и екологични въздействия, тъй като предложените изменения всъщност целят постигане на положителни въздействия.

*(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)*

**Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:**

Липсата на промени в Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии ще доведе до неефективно управление на защитените територии и забавяне на процесите по приемане и актуализиране на плановете им за управление.

*(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)*

**Специфични въздействия:**

**Въздействия върху малките и средните предприятия:**

Нормативният акт няма пряко въздействие върху малки и средни предприятия. С него не се създават ангажименти за бизнеса.

**Административна тежест:**

Този вариант не е свързан с промяна на административната тежест

……..

*1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.*

*1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)*

---

**Вариант 2 „Действие“: Разработване проект на изменение и допълнение на Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии.**

**Описание:**

В случай на разработване и внасяне в Министерския съвет на проект на Постановление на Министерски съвет за приемане на изменение и допълнение на Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии ще е налице изпълнение на препоръки от Одитен доклад № 0300100921 на Сметната палата за извършен одит „Ефективност при управлението на Природен парк „Витоша“ за периода от 01.01.2018 г. до 31.12.2021 г., както и на препоръки от Инспектората на МОСВ от доклад с изх. № 95-00-480/25.04.2024 г., одобрен от министъра на околната среда и водите.

Изпълнението на препоръките от Одитния доклад ще доведе до по – ефективно управление на защитените територии с предложените изменения в настоящата Наредба за разработване на планове за управление на защитени територии, с които:

Предложено е изменение в структурата на плановете за управление, която е задължителна при разработването на заданието и съответно на Плана. Дадена е възможност възлагането на разработване на ПУ освен от министъра на ОСВ, да се извършва и от оправомощено от него лице.

В заданието, когато то се изготвя от други държавни органи, общини, собственици на земи, гори и водни площи в защитени територии, неправителствени организации или сдружения следва да се посочи източник на финансиране на плана.

За да се избегне необоснованото забавяне в административното производство по разработване на планове за управление са предвидени срокове за внасяне на задание и проект на план за управление, с което на практика нормативно се регламентира краен срок за реализиране на възможността плановете за управление да се възлагат от други институции и организации: Предвидена е възможност да се прекратява започнало производство за разработване на план за управление от собственици, общини, неправителствени организации или сдружение и други в случаите, в които заданието за плана за управление не е внесено в двумесечен срок от съгласуване на искането за разработване на плана от министъра на околната среда и водите. Също така е предвидена и възможност за прекратяване на стартиралото производство, в случай, че заданието бъде върнато за доработване и не бъде доработено от вносителя в указания срок. Освен това производството по разработване се прекратява и при неосигурено финансиране до шест месеца от одобряване на заданието.

Уточнени са функциите на възложител и изпълнител, като са вменени задължения на възложителя да организира обществените обсъждания за ПУ на национални, природни паркове и поддържани резервати. С цел осигуряване на по - голяма прозрачност е предвидено поставяне на съобщения и на интернет страницата на МОСВ за отделни етапи, касаещи разработването на плана за управление.

Въведен е срок за внасяне от възложителя/ изпълнителя в МОСВ на плановете за управление, както и възможност за прекратяване на процедурата от министъра на околната среда при неспазване на посочения срок. Посочен е срок за внасяне в МОСВ на изготвени рецензии, както и че в периода на тяхното възлагане и изготвяне, сроковете за приемане на плана за управление спират.

Предложено е и ново Приложение 1, с което се определят структурата на плана за управление на защитената територия с категория национален парк, природен парк, поддържан резерват, защитена местност, природна забележителност, като в отделно Приложение 2 е определена структурата на плана за управление на резерват. Изрично в Приложение 1 е включено и прилагането на календарен график за изпълнение на дейностите по плана за управление на защитената територия, както и годишно отчитане на изпълнението на плановете за управление. С предложеното изменение се определят институциите и лицата, които имат право да предложат промени в действащи планове за управление.

Разработването на плановете за управление се възлага в съответствие с действащото законодателство в Република България. Всички изменения и допълнения в наредбата са съобразени и не противоречат на нормативната уредба в страната. Същите са насочени към подобряване и ускоряване на процеса по възлагане и разработване на планове за управление, като са поставени срокове и ясни изисквания, които са съобразени със спецификата на дейността. Отговорностите и участието на много на брой институции и заинтересовани страни при разработването и приемането на плановете за управление на защитените територии, както и засягането на интереси на физически и юридически лица поражда риск за несвоевременното им приемане и актуализиране, както и за възникването на съдебни спорове.

**Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:**

Необходимостта от ефективно, устойчиво и природосъобразно управление на всяка защитена територия изисква разработване на дългосрочен, специфичен за конкретната територия план за

управление, който отчита дейностите им, въвежда режими и забрани в средносрочен аспект, определя начини и средства за прилагането им.

*(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)*

**Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:**

Не се очаква отрицателен екологичен, социален и икономически ефект.

*(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)*

**Специфични въздействия:**

**Въздействия върху малките и средните предприятия:**

Нормативният акт няма пряко въздействие върху малки и средни предприятия. С него не се създават ангажименти за бизнеса.

**Административна тежест:** С проекта на наредба не се въвеждат нови регулаторни режими и не се увеличава административната тежест.

*(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)*

*1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.*

*1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)*

**5. Сравняване на вариантите:**

**Степени на изпълнение по критерии:** 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

**5.1. По проблем 1:**

| | | **Вариант „Без действие“** | **Вариант 1** |
|---|---|---|---|
| ***Ефективност*** | Цел 1: ПМС за изменение и допълнение на Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии | 3 | 1 |
| ***Ефикасност*** | Цел 1: ПМС за изменение и допълнение на Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии | 3 | 1 |
| ***Съгласуваност*** | Цел 1: ПМС за изменение и допълнение на Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии | 3 | 1 |

*1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.*

*1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:*

*ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;*

*ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;*

*съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.*

**6. Избор на препоръчителен вариант:**

**Вариант 2 „Действие“: Разработване на проект на изменение и допълнение на Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии.**

Препоръчаният вариант е Вариант 2 – разработване на проект на изменение и допълнение на Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии.

……..……
……

*Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.*

**6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):**

○ Ще се увеличи

○ Ще се намали

◉ Няма ефект

С проекта на наредба не се увеличава административната тежест **за физическите и юридическите лица**, тъй като промените са насочени единствено към оптимизиране и подобряване на процедурата по разработване и одобряване на планове за управление на защитени територии.

*1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.*

*1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.*

**6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?**

○ Да

◉ Не

С проекта на наредба не се въвеждат нови регулаторни режими и услуги.

*1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.*

*1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).*

*1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.*

*1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.*

*1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.*

*1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.*

**6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?**

○ Да

……..……
……

◉ Не

С проекта на наредба не се въвеждат нови регистри.

*Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.*

**6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?**

◉ Актът засяга пряко МСП

○ Актът не засяга МСП

Нормативният акт няма пряко въздействие върху малки и средни предприятия, тъй като промените са насочени единствено към оптимизиране и подобряване на процедурата по разработване и одобряване на планове за управление на защитени територии. С него не се създават ангажименти за бизнеса.

*Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.*

**6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):**

Не са идентифицирани.

*Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.*

**7. Консултации:**

◉ Проведени са консултации

*Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.*

○ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът на Постановление за приемане на изменение и допълнение на Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии, доклада и частичната предварителна оценка на въздействие на нормативния акт ще бъдат публикувани за обществени консултации за срок от 30 дни на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на МОСВ.
След приключването на обществените консултации и преди внасянето за приемане на нормативния акт, ще бъде публикувана справка за постъпилите предложения/бележки, заедно с обосновка за неприетите предложения на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на МОСВ.

*Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.*

**8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?**

○ Да

◉ Не

*1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).*

*1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.*

**9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?**

○ Да

◉ Не

*(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)*

**10. Приложения:**

……..……

…….

*Приложете необходимата допълнителна информация и документи.*

**11. Информационни източници:**

Материали, налични в Министерството на околната среда и водите.

*Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.*

**12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:**

**Име и длъжност: Мирослав Калугеров – директор на дирекция „Национална служба за защита на природата“**

**Дата:** 18.09.2025 г.

X

Мирослав Калугеров
директор на дирекция НСЗП

**Подпис:**